

Vstoupili jsme do postního období. Je to čas pokání, pokorné kajícínosti, uvědomování si svých vin a lítost nad nimi. Na konci však čeká naděje pro každého kajícího hříšníka, neboť předvelikonoční postní období ústí do centrální zvěsti evangelia, že Ježíš byl ukřižován za naše hříchy, zemřel a třetího dne vstal z mrtvých. Tento Boží čin spásy pro nás znamená, že i my máme zemřít starému životu i s jeho skutky, a povstat k životu novému, ve spravedlnosti a pravdě. Pokání není nějaké sebemrškačství nebo uložený trest, nýbrž cesta očistění (katarze). Cesta naděje, vyvěrající z touhy po obnově života s Bohem. Je jisté, že tato poloha zbožnosti není vyhrazena pouze postnímu období, ale postní období je tu proto, aby pomohlo tento děj v nás znovu nastartovat, vyvolat nebo připomenout. Nebezpečí přijímání tzv. laciné milosti je reálné. To je nebezpečí, při němž si z evangelia vybereme pouze zvěst o tom, že nám bylo odpuštěno, ale už to nemá další vliv na naše jednání, podobně jako tomu bylo u nemilosrdného služebníka, jemuž byl odpuštěn velký dluh, ale on sám odpustit nedokázal, a tím přijal královskou milost nadarmo.

Dnešní epistolní perikopa nás tedy na počátku postního období ústy apoštola Pavla napomíná: „Protož napomáhající, i napomínáme vás, abyste milosti Boží nadarmo nebrali.“ Kralické znění tohoto verše lépe vyjadřuje, že apoštolské napomínání má napomáhat našemu spasení. Že je to pro nás pomoc a ne kritika, která sráží a ubíjí. To, že vezmeme Boží milost nadarmo, se stane velice snadno. Apoštol v předcházejících verších vyslovuje základní zvěst evangelia, že v Kristu Bůh usmířil svět se sebou a nepočítá lidem jejich provinění. To by si mohl někdo vyložit podobně jako ten nemilosrdný služebník, a sice tak, že nyní dostal svobodu k tomu, aby znovu hřešil. Setrásl ze sebe hrozbu těžkého trestu a nic mu už nehrozí, ničeho se nemusí bát, může směle hřešit, protože počítá s tím, že mu bude zase vždy odpuštěno. Ale tento účel Boží odpuštění nemá. Bůh nám odpouští proto, abychom se změnili. Ne abychom mohli znovu hřešit, ale naopak, abychom mohli přestat hřešit. Abychom získali svobodu k novému životu.

Každý z nás, kdo jsme byli pokřtěni, jsme se stali účastníky Boží milosti. Bylo nad námi vysloveno, že i pro nás platí milost Boží. Jsme jako ten služebník, který vyšel od svého Pána svoboden, protože dostal milost. Byl zachráněn před trestem. Když jsme přišli na svět jako ti, kteří jsou pod mocí hříchu, nemajíce slávy Boží, bylo vyhlášení Boží milosti nad námi okamžikem úžasného osvobození a radosti ze spásy. Ale to už je dávno. Od té doby uplynulo hodně vody v potoce a v našem životě se dnes a denně hromadí nový a nový nános hříchu. A apoštol Pavel říká: Ten čas, kdy jsi byl vysvobozen a očistěn milostí Boží není pouze okamžik křtu, nebo konfirmace nebo uvěření v Krista. Ten čas je i nyní. I nyní je čas příhodný, nyní je den spásy. To, že jsi kdysi přijal Boží milost, neznamená, že nyní ji už nepotřebuješ. Boží milost si nelze nasbírat do zásoby, neboť už druhý den nasmrádne hříchem, jako mana na poušti, ponechaná do druhého dne. Dnes je tu opět chvíle pro to, abys přijal Boží milost, nikoli nadarmo, ale jako proměňující moc ve svém životě.

Jen křesťan, který dnes a každodenně přijímá tuto obnovující Boží milost, nedává v ničem pohoršení svému okolí. Ten, kdo si myslí, že žije z Boží milosti, kterou kdysi dávno přijal ve křtu nebo v konfirmaci a nepřijal Boží milost dnes, ten se jen diví, čím své okolí tak pohoršuje. Přitom je to zřejmé. Protože ta jeho domnělá spravedlnost už zapáchá, jeho šat je už zase potřísněn hříchem a působí odpudivě. Proto je třeba den ze dne se obnovovat ve své mysli, ve svém srdci, ve svém životě milostí Boží, tedy nechat se proměňovat a nenechávat vše při starém. Když i dnešek bude pro nás dnem spásy, když i dnes vykročíme v novotě života, pak možná nebudeme nikomu dávat v ničem příležitost k pohoršení.

Tak to píše apoštol Pavel o všech, kdo slouží Bohu ale i sám o sobě, když říká: „Nikomu nedáváme v ničem příležitost k pohoršení, aby tato služba nebyla uvedena v potupu.“ Bratři a sestry, jak často uvádíme svou službu Bohu v potupu tím, že nežijeme jako spasení, jako obrácení lidé, kteří se nechávají Bohem vést a proměňovat na každý den. Každý den pro nás musí být dnem spásy. Každý den je třeba žít jako nově obrácený člověk. Jinak hrozí, že budeme své křesťanství uvádět v potupu a budeme působit oprávněné pohoršení v lidech kolem nás.

Když nebereme Boží milost nadarmo, ale necháváme se Božím milosrdenstvím proměňovat na každý den, tak se to projeví v nejrůznějších situacích života. Zvláště ve všelijak těžkých zkouškách a pokušeních. Apoštol Pavel vypočítává, v čem všem se prokazuje naše každodenní žití z Boží milosti a kde všude hrozí, že svou službu Bohu zkompromitujeme, znevážíme, jestliže zároveň sloužíme hříchu. Po vzoru apoštola Pavla musíme pamatovat na to, že všude a ve všem se prokazujeme jako Boží služebníci. Jestliže jednou jsme křesťany, tak reprezentujeme svého Pána, i když nám to přináší těžkosti a protivnosti. Pavel píše: „Ve všem se prokazujeme jako Boží služebníci, v mnohé vytrvalosti, v souženích, tísních, úzkostech, pod ranami, v žalářích, nepokojích, vyčerpanosti, v bezesných nocích, v hladovění (v postu). Čím se prokazuje Boží služebník v takových situacích? Pavel říká: „prokazujeme se bezúhonností, poznáním, trpělivostí, dobrotivostí, Duchem svatým, nepředstíranou láskou, slovem pravdy, mocí Boží. Jsme vyzbrojeni spravedlností k útoku i k obraně, procházíme slávou i pohanou, zlou i dobrou pověstí; mají nás za svůdce, a přece mluvíme pravdu; jsme neznámí, a přece o nás všichni vědí; umíráme - a hle, jsme naživu; jsme týráni, a přece nejsme vydáni smrti; máme proč se rmoutit, a přece se stále radujeme; jsme chudí, a přece mnohé obohacujeme; nic nemáme, a přece nám patří vše.“

Bratři a sestry, při čtení těchto řádků si znovu a znovu uvědomuji, jak mnoho mi schází k tomu, abych druhého nepohoršoval, ale náležitě reprezentoval svého Pána, jemuž sloužím. Jak často je má bezúhonnost pouze domnělá, jak často mi schází poznání, trpělivost i dobrotivost, tedy ovoce Ducha svatého, jak mé slovo není vždy jen pravda – ano ano a ne ne, kolikrát jsem už někoho ranil či urazil svým neuváženým slovem. Znovu vidím, jak mému svědectví schází Boží moc, patrná na těch, kdo žijí novým životem. Proto je tento oddíl pro mě výzvou k pokání, k nápravě, k omluvě za své chování, a k vyznání svých vin vůči Bohu i vůči vám, bratři a sestry. S tímto vyznáním vstupuji do postního období a prosím o odpuštění vás všechny, které jsem nějak ranil, zklamal, urazil či pohoršil. Chcete-li se někdo z vás připojit k tomuto vyznání vin, učňte tak spolu se mnou teď bezprostředně po kázání. Neboť „nyní je čas příhodný, nyní je den spásy“. Myslím, že takto zahájit postní období je namístě. Povstaneme k vyznání vin.